

Herfstconferentie '77

Verslag stroom Integratie kleuterschool - lagere school

Doelstelling : de breuk tussen derde kleuterklas en 1ste leerjaar overbruggen.

Uitgangsprincipe : in de kleuterschool meer doelgericht werken, in de basisschool meer kindgericht. Toch geen afbreuk doen aan het eigen karakter van kleuter- en basisschool.

Wat gebeurde er ?

1. Veerle Van Lommel-Brokken toonde een film en dia's over gezamenlijke activiteiten van kleuters en eerste klassers rond de thema's : 'de boerderij', 'het verkeer', 'Naar het eerste leerjaar'. De film was gemaakt in de Rijks-lagereschool te Kieldrecht en de dia-reeks in de vernieuwings-scholen van St.-Gillis-Waas en De Klinge.
2. Er werden enkel typische werkvormen van de kleuterschool onderzocht op hun bruikbaarheid en mogelijke functie in de lagere school. Dit gebeurde onder de leiding van Maria Bervoets. Vooral het kringgesprek werd gezamenlijk onderzocht :
 - a) een kringgesprek moet je doen; gespreksregels, luisterhouding ontwikkel je al doende
 - b) een kring duidt op de gelijkwaardigheid van de gesprekspartners
 - c) een kringgesprek inschakelen in een project (als inleiding, als informatie)
 - d) de luisterhouding van de leerkracht als voorbeeld is belangrijk
 - e) nadruk op bereidheid tot luisteren, actieve luisteraars, het woord doorgeven (middel om zwijgzame leerlingen toch tot praten uit te nodigen)
 - f) afsluitmoment : afspraak voor een volgend gesprek
 - g) gespreksregels ontstaan spontaan
 - h) wat doe je met een grote groep ?
- 3a. Maria Bervoets gaf informatie over de leesvoorwaarden van Sixma (a.d.h.v. zintuiglijke spelletjes). Kinderspelletjes bewust gebruiken om de zintuiglijke waarnemingen van de kleuters te ontwikkelen.

Er kwamen opdrachten voor de deelnemers : bandmontage (geluiden herkennen), rijmwoorden tekenen, samengestelde naamwoorden voorstellen, lange en korte nonsenswoorden, lange woorden voor kleine dingen, handelingen uitbeelden. De resultaten werden gebundeld in een ganzenbordspel, zoals Christine Van Drommen het uittestte in de klaspraktijk.

Achteraf werd een groepsopdracht samengesteld met het doel nieuwe mogelijkheden te zoeken om zintuiglijke spelletjes in een speelse vorm aan te bieden.

3b. uitgewerkt voorbeeld : 'De treinreis'

1. begin van het spel : alle kleuters of eerste klassers wachten in het station. De lkr. begint : 'Ik ga op reis en neem mee ...' Zij beeldt uit wat zij meeneemt. De kinderen die kunnen raden wat ze meeneemt, mogen met de trein mee (muziekbegeleiding). Als de muziek stopt, stopt de trein. De laatstbijgekomen leerling beeldt op zijn beurt een voorwerp om mee te nemen uit. De wachtenden raden en mogen mee als ze het vinden. Zo gaat het verder tot iedereen in de trein zit. Dan begint het eigenlijke spel.

2. eigenlijke spel met opdrachten : zolang de muziek speelt, rijdt de trein over de spoorbaan, op de grond getekend. Als de muziek stopt, blijft iedereen in een vak staan. Diegenen die in een opdrachtenstation (kan met cijfers of kleur aangeduid worden) staan, gaan naar hun opdrachtgever en voeren de opdracht uit. Daarna gaat het spel verder. Ritme van de muziek bepaalt de snelheid van de trein. De ll. die de opdracht fout uitvoert, slaat 1 beurt over.

Mogelijke opdrachten : ritme nakloppen, rijmwoorden vinden, een welbepaald aantal gekleurde blokjes leggen, enz. (opdrachten formuleren op 2 niveau's : 5-jarigen en 6 à 7-jarigen).

4. Een echte doe-activiteit : een kabouterverhaal werd gedramatiseerd. Er werden attributen gemaakt, personages geprobeerd, korte stukjes opgebouwd. Het werd een plezierig groepsspel. Bij de evaluatie bleek deze werkwijze voor velen nieuw. Ook rezen bedenkingen : zijn attributen echt nodig ? Moet je het op 1 namiddag doorwerken ? Wat doe je als het niet allemaal zo vlot gaat ? Moet je meer verwachten en verlangen dan een beleevingsmoment ?
5. Nog iets : er werd een versje aangeleerd op een wijze die veel verwantschap vertoonde met de aanpak van de dramatisering. Duidelijke lesfasen waren :
- a) verwachting scheppen
 - b) mimisch en lichamelijk benaderen van het geboden thema
 - c) spontaan spreken bij het spel
 - d) tijdens spel de tekst van het versje laten horen

Belangrijke doelstellingen waren :

- kinderen brengen tot een persoonlijke interpretatie
- niet louter memoriseren

Eindevaluatie

Algemeen leefde het gevoel dat het week-end te kort was geweest. Het programma werd daarenboven voor 2 dagen te zwaar en te divers geacht. Er was geen tijd om een bepaald aspect van de integratieproblematiek uit te diepen. Er werd dan ook gevraagd naar een tweede week-end en liefst rond 1 specifiek iets b.v. poëzie op de lagere school / het kringgesprek / het speelleerwerkplan.